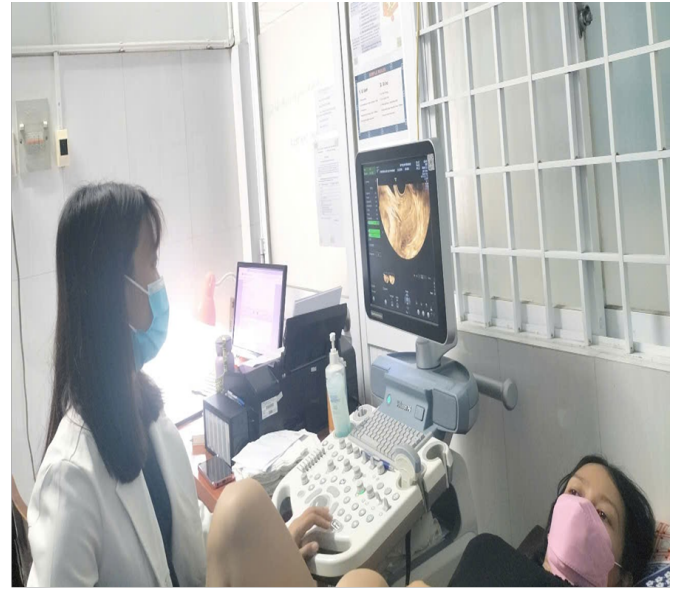

Bệnh viện Phụ sản Tiền Giang: Sàng lọc nguy cơ sinh non bằng siêu âm đo chiều dài kênh cổ tử cung

Sinh non là 1 nỗi ám ảnh lớn với nhiều mẹ bầu vì trẻ sinh non phải chào đời trong khi các cơ quan đều chưa phát triển hoàn thiện hoặc thậm chí có trẻ bị tử vong. Và một trong những nguyên nhân khiến bé phải chào đời sớm hơn mong đợi là do cổ tử cung ngắn.

Hình ảnh siêu âm đo chiều dài kênh cổ tử cung tại BV Phụ Sản Tiền Giang

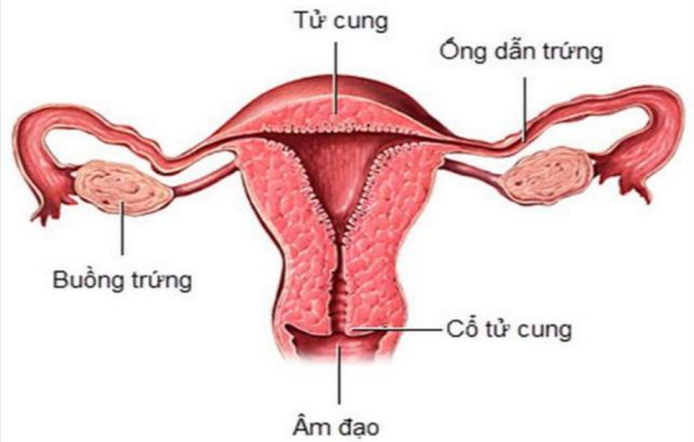
1. Sinh non là gì?

Sinh non hay đẻ non là khi trẻ được sinh ra ở tuổi thai từ **22 tuần đến trước 37 tuần**. Thông thường, một thai kỳ bình thường sẽ diễn ra trong 9 tháng 10 ngày (tương đương thai 40 tuần). Trong Sản khoa chia thành 3 giai đoạn: 3 tháng đầu, 3 tháng giữa và 3 tháng cuối.

2. Tại sao cổ tử cung ngắn là một trong những yếu tố nguy cơ gây sinh non?

Tử cung có 3 phần: thân tử cung, eo tử cung và cổ tử cung. Cổ tử cung được xem là **“cửa”** của tử cung, nơi mà khi chuyển dạ sinh sẽ mở ra từ 1cm – 10cm để cho thai nhi đi qua.

Bệnh viện Phụ sản Tiền Giang: Sàng lọc nguy cơ sanh non
bằng siêu âm đo chiều dài kênh cổ tử cung

Hình ảnh mô tả cổ tử cung

3. Nguyên nhân nào gây ra cổ tử cung ngắn?

Theo các chuyên gia thì một số nguyên nhân gây ra tình trạng độ dài cổ tử cung ngắn khi mang thai có thể kể đến:

- Do bẩm sinh bộ phận sinh dục kém phát triển, nhi hóa cổ tử cung
- Do phẫu thuật khoét chóp cắt đoạn cổ tử cung.

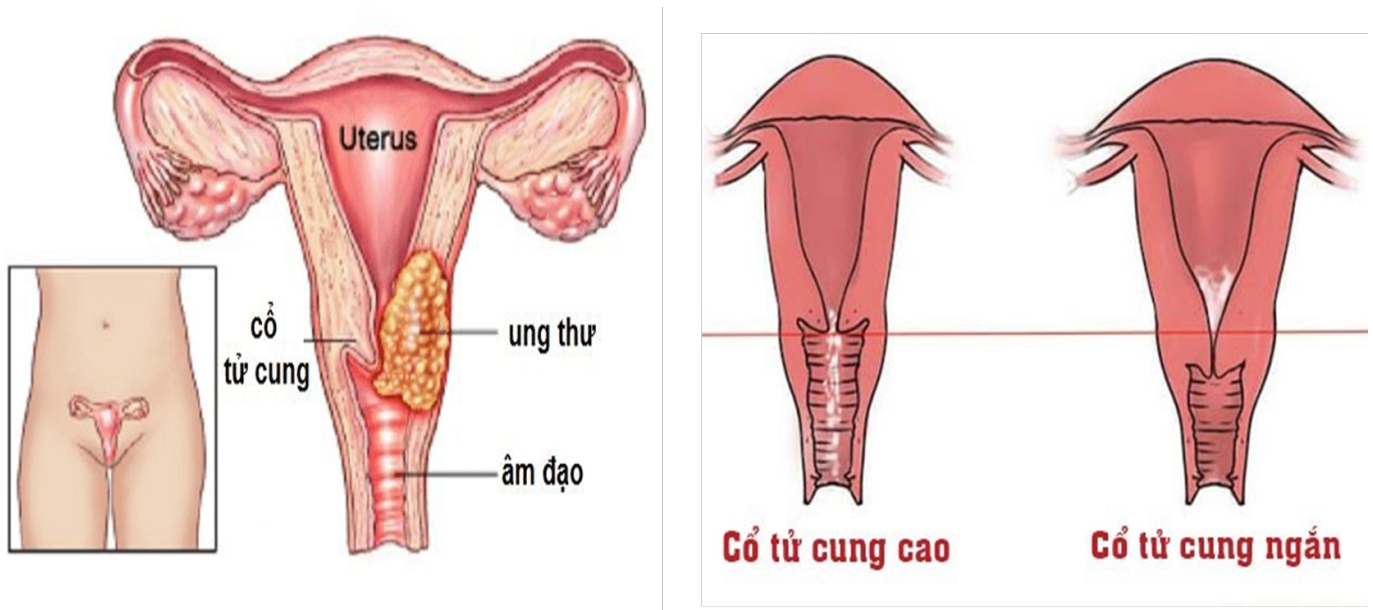
Ngoài ra, cổ tử cung cũng có một số giai đoạn sinh lý thay đổi chiều dài. Trong thời kỳ mang thai cổ tử cung sẽ dài ra để đỡ thai nhi. Đến cuối thời kỳ mang thai cổ tử cung ngắn lại dần dần để chuẩn bị cho kỳ sinh nở. Sau thời kỳ hậu sản cổ tử cung sẽ trở lại hình dạng bình thường.

Một số yếu tố khác làm ảnh hưởng đến kích thước cổ tử cung như:

- Do sự khác biệt về cơ địa của từng người
- Tử cung được kéo dài và xa quá mức
- Mẹ gặp phải các biến chứng xuất huyết trong thai kỳ
- Viêm niêm mạc tử cung

Bệnh viện Phụ sản Tiền Giang: Sàng lọc nguy cơ sanh non
bằng siêu âm đo chiều dài kênh cổ tử cung

- Nhiễm trùng âm đạo
- Tử cung yếu khiến cho cổ tử cung không đủ khả năng co giãn.

Nguyên nhân gây ra cổ tử cung ngắn

4. Kênh cổ tử cung là gì? Đo chiều dài kênh cổ tử cung như thế nào?

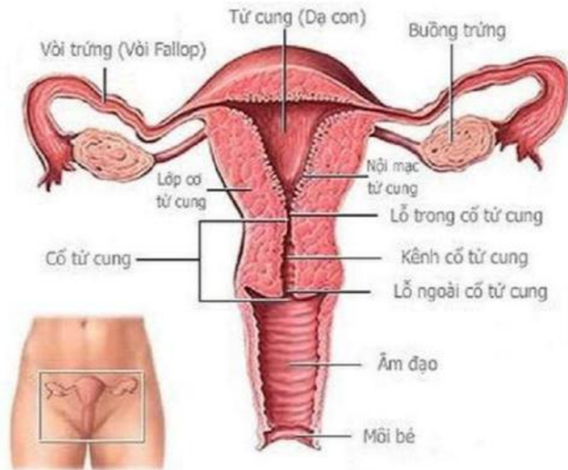
- Cổ tử cung có 2 lỗ: lỗ ngoài cổ tử cung thông với âm đạo, lỗ trong cổ tử cung thông với buồng tử cung. **Giữa lỗ ngoài và lỗ trong cổ tử cung được nối với nhau bởi 1 cấu trúc dạng hình ống** gọi là kênh cổ tử cung.

- **Khoảng cách từ lỗ trong cổ tử cung đến lỗ ngoài cổ tử cung** gọi là chiều dài kênh cổ tử cung.

- Trong thai kỳ bình thường, cổ tử cung đóng kín rất chắc, kênh cổ tử cung được chặn bởi một nút chất nhầy rất dày để bảo vệ thai nhi bên trong buồng tử cung. Để đo chiều dài kênh cổ tử cung bác sĩ sẽ sử dụng **đầu dò của máy siêu âm để đo khoảng cách từ lỗ trong cổ tử cung đến lỗ ngoài cổ tử cung**. Có thể đo bằng siêu âm ngả âm đạo hoặc ngả bụng, siêu âm ngả âm đạo với bàng quang không có nước tiểu sẽ chính xác hơn.

Bệnh viện Phụ sản Tiền Giang: Sàng lọc nguy cơ sinh non bằng siêu âm đo chiều dài kênh cổ tử cung

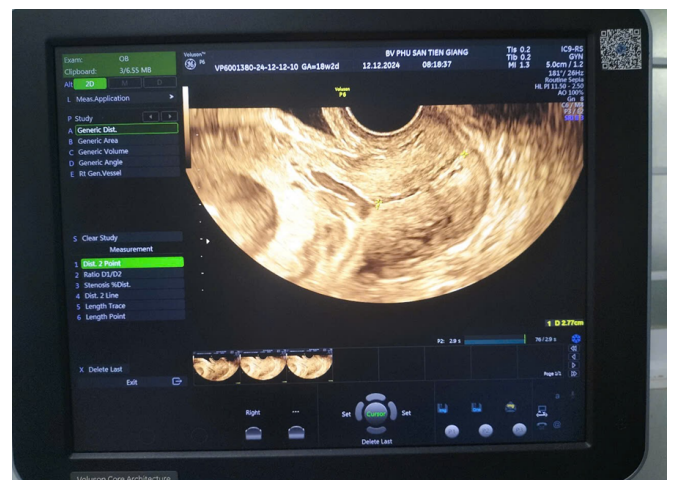
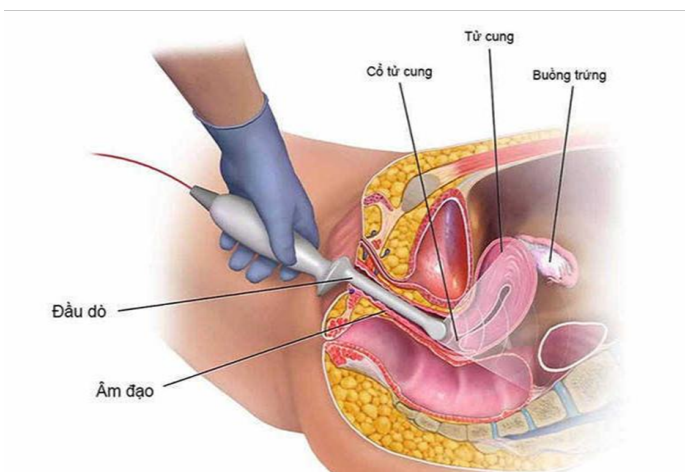
Cấu tạo âm đạo phụ nữ:

Hình ảnh mô tả chiều dài kênh cổ tử cung

5. Tại sao phải siêu âm đo chiều dài kênh cổ tử cung cho tất cả thai phụ?

Như đã nói trên, trong thai kỳ cổ tử cung đóng kín và chiều dài kênh cổ tử cung ngắn dần khi thai càng lớn. Nếu chiều dài kênh cổ tử cung ngắn quá sớm, đặc biệt là khi tuổi thai < 24 tuần sẽ làm tăng nguy cơ sinh non, sảy thai, chuyển dạ sớm; thai phụ có cổ tử cung càng ngắn thì nguy cơ sinh non càng cao. Do đó, khuyến cáo tất cả thai phụ nên đo chiều dài kênh cổ tử cung ít nhất 1 lần trong thai kỳ, tuy nhiên thời điểm đo và đo lặp lại hay không tùy thuộc cá nhân từng thai phụ.

Bệnh viện Phụ sản Tiền Giang: Sàng lọc nguy cơ sinh non
bằng siêu âm đo chiều dài kênh cổ tử cung

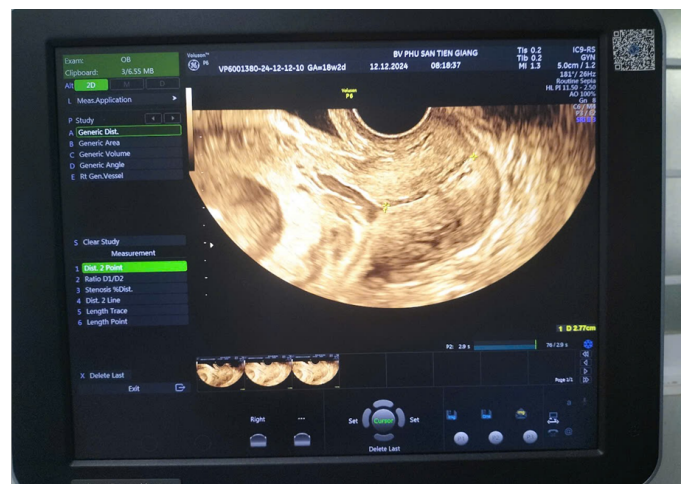
Hình ảnh siêu âm đo độ dài kênh cổ tử cung

6. Khi nào thai phụ được siêu âm đo chiều dài kênh cổ tử cung?

Thời điểm siêu âm đo chiều dài kênh cổ tử cung tùy thuộc tiền sử cá nhân của từng thai phụ.

Theo Hội Sản phụ khoa Việt Nam khuyến cáo đo chiều dài kênh cổ tử cung qua siêu âm ngả âm đạo **thường quy ở tuổi thai từ 19 tuần đến hết 23 tuần** và thực hiện đo chiều dài kênh cổ tử cung **từ tuần lễ thứ 14 - 16 của thai kỳ đối với những thai phụ có tiền căn sinh non**. Các yếu tố nguy cơ như:

- Đã từng sinh non trước đây.
- Có thai do hỗ trợ sinh sản.
- Tiền sử khoét chóp cổ tử cung hoặc có cổ tử cung ngắn.
- Tử cung dị dạng.
- Mang thai trước 17 tuổi và sau 35 tuổi.
- Đa sản, đa thai, đa ối, nhau tiền đạo.

Hình ảnh bác sĩ thực hiện siêu âm đo chiều dài kênh cổ tử cung tại Bệnh viện Phụ

sản Tiền Giang

7. Vậy chiều dài kênh cổ tử cung bao nhiêu được gọi là ngắn?

Chiều dài kênh cổ tử cung trong thai kỳ thay đổi theo tuổi thai. Chiều dài kênh cổ tử cung thường ổn định ở thời điểm 14 – 28 tuần và ngắn dần sau 28 – 32 tuần. Chiều dài kênh cổ tử cung trung bình thời điểm thai 22 tuần là 40mm, từ 22 – 32 tuần là 35mm và giảm xuống còn 30mm sau 32 tuần. Các yếu tố như số lần sanh, chủng tộc, chiều cao của thai phụ ít có ảnh hưởng đến chiều dài kênh cổ tử cung.

Định nghĩa chiều dài kênh cổ tử cung ngắn đã có nhiều thay đổi. Trong nhiều nghiên cứu, người ta nhận thấy chiều dài kênh cổ tử cung < 25 mm sẽ làm tăng nguy cơ sanh non tự phát. Các nghiên cứu đã chỉ ra rằng: hầu hết các trường hợp, chiều dài kênh cổ tử cung < 25 mm, chuyển dạ sinh non sẽ diễn ra trong vòng 8 tuần sau đó. Nguy cơ sanh non tự nhiên là cao nhất khi chiều dài kênh cổ tử cung ngắn ở thời điểm thai 16 – 18 tuần. Sau 30 tuần, chiều dài kênh cổ tử cung không còn hữu ích trong dự đoán sanh non vì cổ tử cung sẽ ngắn dần vào cuối thai kỳ. Hiện tại, với thai kỳ đơn thai, không có tiền sử sinh non tự nhiên, không có triệu chứng, chiều dài kênh cổ tử cung gọi là ngắn khi ≤ 25 mm ở thời điểm tuổi thai từ 18 – 24 tuần.

8. Khi phát hiện chiều dài kênh cổ tử cung ngắn thì phải làm sao?

Đối với những bệnh nhân được chẩn đoán có cổ tử cung ngắn, bác sĩ sẽ đề xuất thực hiện các biện pháp hỗ trợ hoặc can thiệp phù hợp:

Một số phương pháp điều trị cổ tử cung ngắn như: thực hiện khâu eo cổ tử cung, đặt vòng hoặc chỉ định sử dụng thuốc để hỗ trợ cho các cơ vòng eo tử cung, giúp các cơ co lại, bền chặt hơn để giữ thai nhi được tốt hơn.

Trong thời gian này, thai phụ cần ghi nhớ một số lưu ý sau:

- Dành nhiều thời gian hơn để nghỉ ngơi
- Ăn uống đầy đủ dưỡng chất
- Hạn chế đi lại và không nên làm việc nặng, quá sức

Bệnh viện Phụ sản Tiền Giang: Sàng lọc nguy cơ sinh non bằng siêu âm đo chiều dài kênh cổ tử cung

- Kiểm tra quan hệ vợ chồng
- Dùng thuốc và khám thai định kỳ theo lịch của bác sĩ.

Hình ảnh bác sĩ khám và tư vấn cho khách hàng tại Bệnh viện Phụ sản Tiền Giang

• Tóm lại:

Trẻ sinh non phải đối mặt với nhiều nguy cơ bệnh tật nguy hiểm, thậm chí tử vong. Một trong những yếu tố liên quan đến sinh non là kích thước cổ tử cung ngắn. Để ngăn ngừa nguy cơ sảy thai và sinh non, các thai phụ cần phải đi khám thai đầy đủ theo lịch hẹn của bác sĩ và cần được siêu âm đo chiều dài kênh cổ tử cung, vì cổ tử cung ngắn có liên quan rất lớn đến tình trạng này. Bệnh viện Phụ sản Tiền Giang với đội ngũ y, bác sĩ có chuyên môn cao cùng với các máy móc và trang thiết bị hiện đại siêu âm đo chiều dài kênh cổ tử cung cũng như có đầy đủ phương pháp điều trị dự phòng sinh non khi phát hiện chiều dài kênh cổ tử cung ngắn./.

KHOA KHÁM - DINH DƯỠNG

Tài liệu tham khảo:

- Phác đồ điều trị sản phụ khoa 2019 - Bệnh viện Từ Dũ.
- Phác đồ điều trị sản - phụ khoa năm 2019, Bệnh viện Phụ sản Tiền Giang.

Bệnh viện Phụ sản Tiền Giang: Sàng lọc nguy cơ sanh non
bằng siêu âm đo chiều dài kênh cổ tử cung

- *Bài giáo dục sức khỏe năm 2020, Bệnh viện Phụ sản Tiền Giang.*